

Plán komunitného centra Čierna nad Tisou

Ulica: Dukelských hrdinov 142

Mesto: Čierna nad Tisou

Spracovali:

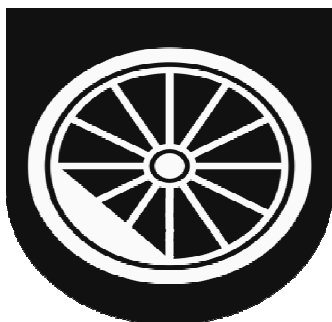
Komunitná pracovníčka KC: *Bc. Orsolya Pitócka*

Odborná pracovníčka KC: *Silvia Pribulová*

Pracovníčka KC: *Zuzana Šorecová*

Odborná konzultácia:

Titul, meno, priezvisko: *Mgr. Monika Horváthová*

Február 2022

Obsah

1. História lokality	3
1.1 SWOT analýza komunitného centra.....	4
2 Mapovanie potrieb	5
3 Výsledky mapovanie potrieb	6
3.1 Demografia	7
3.2 Fyzická infraštruktúra	7
3.3 Inštitúcie	8
3.4 Neformálna sociálna štruktúra	8
3.5 Informácie o životnom štýle	8
3.6 Potreby, problémy, sny.....	9
3.7 Ciele a úlohy komunitného centra	9
4 Akčný plán	11
4.1 Monitorovanie plnenia cieľov.....	15
5 Záver	16
6 Použitá literatúra	17

1. História lokality

Mesto Čierna nad Tisou

Mesto leží v juhovýchodnom cípe Slovenska na trojmedzí Ukrajiny, Maďarska a Slovenska a na rozhraní spádových území obcí Čierna, Malé Trakany, Veľké Trakany, Biel a Boľany. Obec a neskôr mesto boli budované v súlade s potrebami Česko-Slovenska a Sovietskeho zväzu na zabezpečenie železničnej výmeny tovarov spojenej s ich prekládkou (dôvodom je rozdielny rozchod koľají, používaný na východe Európy a v strednej a západnej Európe), a to pomerne v krátkej dobe.

Ulice

V Čiernej nad Tisou sa nachádza 16 ulíc: Dukelských hrdinov, Jarná, Jesenná, Jesenského, Jilemnického, Hlavná, Letná, Obrancov mieru, Radová, SNP, Školská, Trakanská, Zimná, Záhradná, Železničná, 1. mája a jedno námestie – Námestie pionierov

Vodné toky

Extravilánom mesta preteká rieka Tisa, ktorá tvorí štátnu hranicu s Maďarskom a od centra je vzdialená 5,5 kilometra.

Vodné plochy

V okolí mesta, v katastrálnom území obce Malé Trakany, leží rekreačné stredisko Zlaté piesky Tisa. V týchto miestach rieka Tisa tvorí štátnu hranicu medzi Slovenskom a Maďarskom. Slovenská strana je lemovaná piesočnými plážami, vytvorenými naplaveným jemným riečnym pieskom.

Dejiny

Mesto bolo založené v roku 1946 na základe vládneho uznesenia na zabezpečenie výmeny tovarov medzi ZSSR a Československom vybudovaním železničného prekladiska. Na výstavbu sa vyčlenilo územie, ktoré patrilo do katastrálneho územia obce Čierna. Z hľadiska histórie ide o pomerne mladú usadlosť, vybudovanú pre potreby zamestnancov pracujúcich na založenej železnici. Zo začiatku boli vybudované tri drevené stavby, ktoré plnili funkciu ubytovne, obchodu a kultúrnej miestnosti (aj kino). V minulosti mesto disponovalo s nemocnicou, napriek tomu v meste ostali 3 všeobecní lekári, 2 pediatri, 2 stomatológovia.

V prvej etape výstavby bola vybudovaná časť *Rodinné domky* a dva činžiaky. Súčasne boli postavené drevené stavby – železničná stanica a hospodárska budova železníc. Časom sa oblasť železničného prekladiska rozširovala, čo so sebou prinieslo potrebu budovania ďalších bytov, ako aj budovanie infraštruktúry – školy, škôlky, obchodov, služieb a tiež budovy pre kultúru, ktorá splnila aj historickú úlohu v roku 1968 (rokovanie medzi najvyššími predstaviteľmi ZSSR a ČSSR).

Ako mladá obec od začiatku výstavby disponovala ústredným kúrením, ktoré zabezpečovali dva parné rušne. V druhej etape výstavby boli postavené nová základná škola s vyučovacím jazykom slovenským, budova obecného úradu, ako aj ďalšie obytné bloky a Hotel Úsvit; zo strany železníc to boli nová budova železničnej stanice, rušňového depa, závodu Železničné stavitel'stvo a traťová dištančia.

Tretia etapa priniesla so sebou okrem výstavby ďalších obchodných zariadení a obytných blokov aj výstavbu jediného závodu na tomto území – Výrobného závodu AŽD (Automatizácia železničnej dopravy). V 80. rokoch bola výstavba mesta postupne zastavená.¹

1.1 SWOT analýza komunitného centra

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Existencia a činnosť komunitného centra od roku 2015 - Dlhodobá spolupráca s lokálnymi partnermi KC - Koncepčna a systematická práca s mládežou - Odborný pracovný tím s odborným prístupom k práci - V pracovnom tíme- znalosť jazyka komunity (maďarský jazyk) 	<ul style="list-style-type: none"> - chýbajúca spoločenská miestnosť pre spoločné aktivity s dospelými - Technické vybavenie v KC (internet, multifunkčná tabuľa...)
Príležitosti	Ohrozenia

¹ <https://www.ciernanadtisou.sk/index.php/historia>

<ul style="list-style-type: none"> - Zapojenie nových inštitúcií v meste - Využitie projektov, pre sociálne znevýhodnených - fundraising - Sponzorovanie KC zo strany miestnych súkromných firiem 	<ul style="list-style-type: none"> - Ukončenie národného projektu v priamej úmere ukončenie činnosti KC v meste - Komunálne voľby- zmena vedenia samosprávy
--	---

2 Mapovanie potrieb

Poslanie komunitného centra spočíva v poskytovaní a zabezpečovaní odborných a iných činností a aktivít, ktoré prispievajú k sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených tak na individuálnej, ako aj na lokálnej úrovni. V spolupráci s Prevádzkovateľom KC a subjektmi verejnej, štátnej správy, resp. organizáciami, ktoré majú pozitívny vplyv na chod KC sme hľadali a hľadáme vhodné formy, spôsoby na elimináciu sociálnych rozdielov, minimalizovanie negatívnych faktorov ovplyvňujúcich osobnostný rozvoj detí, mládeže a dospeléj populácie obce, celej komunity. Cieľom bolo zmapovať potreby komunity.

V rámci mapovania sme sa snažili osloviť čo najviac ľudí z komunity, bez ohľadu na vek či soc. postavenie. V rámci mapovania sme použili polo štruktúrovaný rozhovor s ľuďmi. Otázky boli otvorené, postavené na zisťovanie potrieb obyvateľov v našom meste.

3 Výsledky mapovanie potrieb

Veľká časť obyvateľov mesta nie je spokojné so životom v tomto meste. Obyvatelia odpovedali, že chýba skrášlenie mesta, alebo keď sa urobí skrášlenie, mladý ľudia ihneď zničia.

V rámci zamestnanosti mesto má veľmi vysokú mieru nezamestnanosti. V dôsledku, ktorej komunita konštatuje sú nedostatky. Nedostatok financií prináša ďalšie problémy ako je vzdelávanie, seba rozvoj, realizácia vlastných cieľov a snov. Ďalej sú to seniori, ktorí poberajú starobné dôchodky no veľmi malé finančné čiastky dostávajú, keďže počas zamestnania mali nízky príjem.

Medzi rizikové skupiny zaradili obyvatelia mesta najmä rodiny s malými deťmi absenciu jasli a mladí rodičia nevedia sa zamestnať. Časť komunity sa sťažovala na jednotlivcov, ktorý narušajú pokoj a poriadok na sídlisku. Najmä počas vyplácania sociálnych dávok a vo večerných hodinách seniori zvažia či ísť na prechádzku, alebo radšej ostať doma. Osoby so zdravotným postihnutím tiež patria do rizikových skupín, keďže nemajú možnosť návštev kultúrneho zariadenia a tým strácajú možnosť začlenenia sa do spoločnosti. Seniori uviedli málo možnosti na stretávanie sa, nakoľko klub dôchodcov je otvorený iba 1x týždenne. Dôchodcom chýba zariadenie pre seniorov, mnohí seniori bývajú sami, už nemajú nikoho sú nútení postarať sa o seba. Mnohí zas odišli do zariadení pre seniorov do iného mesta.

V oblasti sociálnych služieb a poradenstiev : V prípade potreby veľa rodín využíva terénnu sociálnu prácu alebo komunitné centrum. Sú to ľudia, ktorí majú pozitívny vzťah k týmto zariadeniam, vedia, že ich problém sa vyrieši a v budúcnosti už nechcú mať obdobné problémy.

V rámci mapovania bolo zistené, že mladý ľudia by sa zúčastnili na športových podujatiach, mali by záujem o fitness centrum, alebo o športové stredisko, kde by cvičili aj s ostatnými a pritom si vedeli aj poklebetiť. V dnešnej dobe z dôvodu sociálnych sietí chýba každodenný priamy kontakt s blízkymi ľuďmi. Preto by mali záujem o uvedené stredisko. Pri neformálnom rozhovore sme zistili, že mládež má záujem o tanec, hudbu. Je prospešné zaoberať sa touto skupinou aj z tohto dôvodu, že tým by sa riešilo aj používanie omamných látok, boli by podchytené a riešili by sa zároveň aj iné problémy a riešil by sa súčasne aj vandalizmus. Komunita nám skonštatovala potrebu skrásliť a oživiť okolie svojich obydli, nakoľko súčasný stav je im nevyhovujúci.

3.1 Demografia

V meste Čierna nad Tisou žije trvalo 3585 obyvateľov z toho:

Muži- 1710

Ženy- 1875

Prechodne bývajúci obyvatelia spolu : 149

Muži- 60

Ženy- 89

Národnostné zloženie obyvateľstva

Obyvatelia s trvalým pobytom : 1256

Národnosť :

Slovenská- 1398

Maďarská- 2151

Iná- 36

Zaujímavosťou je, že obyvatelia sa nehlásia k rómskej národnosti.

3.2 Fyzická infraštruktúra

Ulice

V Čiernej nad Tisou sa nachádza 16 ulíc: Dukelských hrdinov, Jarná, Jesenná, Jesenského, Jilemnického, Hlavná, Letná, Obrancov mieru, Radová, SNP, Školská, Trakanská, Zimná, Záhradná, Železničná, 1. mája a jedno námestie – Námestie pionierov

Obyvatelia mesta bývajú v bytovkách, ktorí už väčšinou majú v osobnom vlastníctve.

Obyvatelia na ulici školskej 164

Pri mapovaní bolo zistené, že v bytovkách žijú rodiny s väčším počtom obyvateľov. V jednej rodine minimálne 3 deti. Svoje okolie sa snažia udržiavať v čistote a v poriadku.

Obyvatelia na ulici Obrancov mieru tiež žijú v bytovke s nízkym štandardom avšak v týchto bytovkách je zabezpečený odber plynu, pitnej vody a elektriny. Okolie bytovky je čiastočne upravené.

Obyvatelia ostatných bytoviek sú obyvatelia s priemerným príjmom, ktorí pracujú a majú pravidelný príjem, alebo sú dôchodcovia. Pred bytovkami je čistota dodržiavaná, okolie bytoviek esteticky upravené.

Obyvatelia žijúci v rodinných domoch majú estetický upravené okolie, pri domoch je dodržiavaná čistota. Obyvatelia sa starajú o svoje obydlia, majú priemerný príjem, niektorí poberajú starobný dôchodok.

3.3 Inštitúcie

V našom meste sa nachádza Základná škola s vyučovacím jazykom slovenským a základná škola s vyučovacím jazykom maďarským, tiež materská škola, ktorá poskytuje predprimárne vzdelávanie.

V základnej škole s vyučovacím jazykom slovenským sa vzdelávajú deti z nášho mesta a tiež aj z okolitých obcí. V tejto škole sa vzdeláva 247 žiakov z toho 43 žiakov je sociálny prípad.

V základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským sa tiež vzdelávajú deti z nášho mesta a tiež aj z okolitých obcí. V tejto škole sa vzdeláva 115 žiakov a z toho je 96 z nášho mesta. 90% detí tvoria rómsku národnosť.

Zdravotníctvo

V našom meste sídli viacero všeobecných lekárov, pediatrov a zubných lekárov. Ľudia majú možnosť vybrať si pre seba najlepšieho lekára. Taktiež máme aj dve lekárne.

Sociálna oblasť

V meste sa nachádza klub dôchodcov, terénna sociálna práca, komunitné centrum.

3.4 Neformálna sociálna štruktúra

Dospelí obyvatelia na ulici Školská, Obrancov mieru žijú v bytovke s nízkym štandardom avšak v týchto bytovkách je zabezpečený odber plynu, pitnej vody a elektriny. Okolie bytovky je čiastočne upravené.

3.5 Informácie o životnom štýle

Naše mesto je vzdialené od akéhokoľvek priemyselného parku, v dôsledku hospodárskej krízy veľa podnikov zatvorilo svoje brány a zároveň ľudia ostali bez zamestnania, mladí ľudia odchádzajú za prácou keďže možnosť zamestnania sa a nájsť si vhodné zamestnanie je nízka, investori neprichádzajú kvôli zlej infraštruktúre. Mesto zostarilo, počet obyvateľov sa znížil o polovicu.

3.6 Potreby, problémy, sny

Problémy získané počas mapovania napr. u mladých ľudí pretrváva záujem o voľno časové a športové aktivity, tieto aktivity by boli realizovateľné v letných mesiacoch na multifunkčnom ihrisku pri Základnej škole.

Seniori uviedli málo možnosti na stretávanie sa a vzhľadom na túto skutočnosť pre nich plánujeme zrealizovať v blízkej budúcnosti stretnutie spojené s opekačkou.

Čo sa týka obyvateľov komunity majú v záujme spestrenie okolie svojich obydlií.

Ako problém uviedli obyvatelia komunity, že súčasný stav okolia ich obydlií je v zanedbanom stave, cítia potrebu zmeny, tým pádom majú v záujme skrášliť svoje okolie.

3.7 Ciele a úlohy komunitného centra

V rámci zvýšenia zamestnanosti v našom meste, budeme spolupracovať s pracovnými agentúrami a budeme hľadať pre záujemcov o prácu adekvátne vzdelanie. Pripravíme ich na pracovný pohovor a taktiež aj na písanie životopisu a žiadosti o prijatie do pracovného pomeru. Pre naplnenie tejto úlohy využijeme metódu individuálnej alebo skupinovej práce.

Seniori sa postťažovali, že nemáme na blízku odborných lekárov. Treba cestovať a oni sú už imobilný.

Naša komunita sa na nás obrátila s nápadom skrášlenia a zlepšenia svojho všedného okolia. A preto naším cieľom, súčinnosťou s komunitou je zlepšenie vyjadňovacích zručností, budovanie dobrých vzťahov, zmocnenie komunity a vedenie komunity k svojpomoci.

Ich nápad sme vítali a na KR sa uskutočnila beseda o možnej realizácii ich nápadov.

Na KR sme vypočuli nápady a myšlienky každých účastníkov, ktorý sú z komunity. Keďže členovia KR sú z rôznej vekovej kategórie, presne poznajú svoje možnosti, týka sa to (seniorov, obyvatelia zo soc. znevýhodneného prostredia, mládež, telovýchovná jednotka...).

Ohľadom zmocnenia a udržateľnosti sa stanovili lídri, ktorý za zrealizovanie budú zodpovedný a medzi sebou rozdelia jednotlivé práce, ktoré sa týkajú udržiavania čistoty a skrášlenia určitých lokalít (okolie obytných domov na sídlisku).

Lídri na jednotlivé pozície pri prácach zabezpečia náradie, materiál prípadne vyhľadajú partnerskú pomoc v jednotlivých inštitúciách (Technické služby-MPS, MOPS...) Získané zručnosti pri jednotlivých prácach , vyjednávacie a komunikačné schopnosti, zvýšenie sebaistoty a sebadôvery ich motivuje v pokračovaní plánu a prác v komunite.

4 Akčný plán

Potreba/ Problém	Cieľ	Úlohy	Aktivity KC	Partneri/Zodpovednosť	Zdroje	Čas
Čistota a skrášenie v okolí bytoviek komunity	Cieľom je aktivizácia komunity, zlepšenie kvality života Rómov Posilnenie spolupráce medzi majoritou a minoritou Vedenie komunity k vyjednávacím a komunikačným zručnostiam	Úlohou zvolených lídrov bude dohliadať na udržiavanie poriadku pred svojimi obytnými domami a zároveň vyjednanie s rôznymi inštitúciami, sponzormi, kde prednesú svoje požiadavky ohľadom skrášenia verejných priestranstiev a pri svojich obydliach Zhánanie finančných zdrojov	Na zasadnutí Komunitnej rade sa zvolia zodpovedné osoby (lídri) a následne sa zorganizuje plán práce. V spolupráci s komunitou zmapovať zručnosti nezamestnaných v čom sú dobrý/zručný, aké odborné znalosti ovládajú a podľa toho ich vybrať na požadované práce Zmocnenie lídrov na rozdelenie práce v komunite	Rada KC, Lídri z komunity, mesto	Mesto, dobrovoľnícke práce, sponzori, grantové schémy	2022 Apríl - September
Obnova osvetlenia pre bezpečnosť komunity v bytovke na ul. Školská 164/21(verejné priestory/chodby)	Cieľom je oživenie bytovky novými stropnými lampami s úspornými žiarovkami a mrežami.	Spoločné riešenie Potreby/problému (potrebu/problém bude riešiť spoločne komunita) Zmocnení lídri zabezpečia materiálnu pomoc, ktorú potrebujú k danej potrebe čiže žiarovky, lampy, mreže a zručného a nápomocného elektrikára. Oslovenie sponzorov	- Uskutočnenie mapovania potrieb komunity, kde komunita prišla s novou potrebou a to oživenie bytovky s novými stropnými lampami zabezpečené s mrežami - Uskutočnenie Komunitnej rady	Rada KC, Pracovníčky KC, DAUNI s.r.o.	Dobrovoľnícke práce, sponzori	2022/2023 Október/November November

			<ul style="list-style-type: none"> - Zvolenie lídrov na KR - Požiadanie súhlasu od vlastníka bytovky/mesta - Spoločné jednanie s vlastníkom bytovky – prezentovanie predstavy a zámeru komunity - Zvolení lídri spolu s ostatnými členmi komunity pôjdu vyjednávať a poprosiť/osloviť sponzorov o materiálnu pomoc (poprípade písanie sponzorských listov) - Oslovenie a vyjednávanie s elektrikárom na ktorého poskytla tel.č. pracovníčka KC - Vyjednávanie s elektrikárom a určenie presného dátumu na prekontrolovanie ističov v bytovke- verejné priestory) - Spoločné poskladanie financií na úhradu 			<p>November</p> <p>Dec./Jan</p> <p>Dec./Jan.</p> <p>Dec./Jan.</p> <p>Január</p> <p>Jan./Feb.</p> <p>Jan./Feb.</p>
--	--	--	---	--	--	---

			niektorých materiálov			
			- Objednávanie materiálov od sponzorov			Február
			- Hľadanie zručných ľudí z komunity, ktorí napr. majú ukončený kurz zvárania a vedeli by pomôcť pri jednotlivých potrebách ako zváranie mreží			Február
			- Určenie ľudí, ktorí budú dohliadať na prebiehajúce práce a udržateľnosť			Marec
			- Montáž stropných lúčov s mrežami			Marec
						2023
Vybudovanie komunitnej záhradky na Sídlišku ČNT	Cieľom je aktivizácia komunity, zlepšenie vzťahov medzi komunitou, vypestovanie vlastnej zeleniny.	Úlohou bude zasadiť zeleninu, priebežné odstraňovanie buriny zo záhradky, dlhodobá udržateľnosť komunitnej záhradky, určenie lídrov na dohliadanie.	- Uskutočnenie komunitnej rady	Rada KC, Lídri z komunity, Pracovníčky KC, mesto	Mesto, dobrovoľnícke práce, sponzori.	Marec
			- Požiadanie súhlasu od domovníka bytovky, spoločné jednanie – prezentovanie predstavy a zámeru komunity	Rada KC, Lídri z komunity		Apríl

			<ul style="list-style-type: none"> - Zadováženie materiálov, sadeníc/plánt, poprípade vyhľadávanie sponzorov. 	Lídri z komunity		Apríl
			<ul style="list-style-type: none"> - Poskladanie komunitných záhonov z paliet, a výsadba zeleniny. 	Komunita		Máj
			<ul style="list-style-type: none"> - Určenie ľudí, ktorí budú dohliadať na prebiehajúce práce a udržateľnosť. 	Rada KC		Máj
			<ul style="list-style-type: none"> - Priebežný zber zeleniny zo záhonov, dohliadanie na poriadok. 	Komunita		Máj - Jún

4.1 Monitorovanie plnenia cieľov

Po každej aktivite získavame spätnú väzbu od obyvateľov mesta, komunity, inštitúcii o spokojnosti prípadne nespokojnosti aktivít a vítame ich nápady a myšlienky na zlepšenie aktivít a súčasne prijímame aj kritiku.

Predpokladané plnenie cieľov:

Mladý by získali pracovné návyky a prevzali odborné pracovné skúsenosti pri výsadbe rastlín od staršej generácie, ktoré môžu so sebou odniesť aj do budúcich aktivít/prác, tým pádom sa už môžu osamostatniť a získajú schopnosť sami si zrealizovať vlastné plány. Pri práci samozrejme zistili, že nie každá práca vyústi úspechom, ale sa nevzdávajú a hľadajú ďalej iné riešenia poprípade inú pomoc.

5 Záver

Budovanie komunity, kde sú všetci rovní bez ohľadu na národnosť, spoločenské postavenie a vierovyznanie.

6 Použitá literatúra

1. <https://www.ciernanadtisou.sk/index.php/historia>